

Leden Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek
Per e-mail via groot@vereniginghogescholen.nl

onderwerp	kenmerk	plaats en datum
Bestuurlijke reactie op visitatierapport Kenniscentrum Media	2018-2211	Zwolle, 11 december 2018

Geachte leden van de CEKO,

Op 25 september 2018 is het Kenniscentrum Media van Hogeschool Windesheim gevisiteerd in het kader van de BKO. Op 15 november heeft het visitatiepanel een visitatierapport opgestuurd, waarin naast de overall beoordeling "voldoende" een viertal aanbevelingen genoemd zijn. Graag willen we bij deze onze reactie geven op de aanbevelingen.

Aanbeveling 1: De scheiding tussen de opleidingen communicatie en journalistiek vindt de commissie een weeffout, die de ontwikkeling van het kenniscentrum geen goed heeft gedaan. Het is in feite de belangrijkste reden voor de geringe schaalgrootte van het kenniscentrum. Binnen deze beperkingen heeft het kenniscentrum bewonderenswaardige resultaten bereikt, maar een verdere groei is moeilijk als de weeffout niet wordt hersteld door beide opleidingen weer samen te brengen. De opleiding communicatie heeft onderwijstijd beschikbaar gesteld aan het kenniscentrum om onderzoek te doen, wat een goede aanzet is, maar meer is nodig.

Bij de domeinvorming binnen de hogeschool in 2010 is er voor gekozen om binnen het domein Business, Media en Recht de opleiding Journalistiek te plaatsen (deze opleiding valt, net als de andere opleidingen binnen dit domein, in de heo-sector). Tegelijkertijd is er voor gekozen om binnen het domein twee kenniscentra op te richten, het Kenniscentrum Strategisch Ondernemerschap (gericht op de business-opleidingen binnen het domein) en het Kenniscentrum Media (gericht op de Journalistiek-opleiding binnen het domein). Reden voor de oprichting van twee kenniscentra was om binnen ieder kenniscentrum een mate van thematische coherentie te hebben, waardoor missie, visie en strategie van ieder kenniscentrum (de huidige BKO-standaard 1) eenduidiger en meer gefocust geformuleerd konden worden. Het Kenniscentrum Media kent al sinds enkele jaren twee samenhangende leerstoelen, met een internationaal erkende impact (overigens zijn wij de enige hogeschool in Nederland met twee lectoren op het gebied van journalistiek). Met een jaarlijkse begroting van ruim €400K uit 1^e geldstroom-middelen, naar rato meer dan de andere kenniscentra binnen Windesheim, heeft het kenniscentrum ruim 4.2 fte formatie. We zijn van mening dat dit een mooie basis is voor praktijkgericht onderzoek op het gebied van beide leerstoelen. We herkennen daarom de term "weeffout", die in het visitatierapport meerdere keren wordt gebruikt, dan ook niet.

In 2010 (de domeinvorming) was de opleiding Communicatie meer business-gericht. Daarmee was de samenwerking met het Kenniscentrum Strategisch Ondernemerschap meer voor de hand liggend dan met het Kenniscentrum Media; deze samenwerking heeft de afgelopen jaren geleid tot onder andere een promotieonderzoek bij het lectoraat Familiebedrijven van het Kenniscentrum Strategisch Ondernemerschap. In de huidige opleiding Communicatie is er (weer) meer ruimte voor onderwerpen die ook bij de opleiding Journalistiek een rol spelen. Dit geeft ook ruimte voor het onderzoek binnen het Kenniscentrum Media. Dit heeft onder andere geresulteerd in de inzet van twee docenten Communicatie in het kenniscentrum, waarbij de onderzoekstijd door de opleiding Communicatie beschikbaar is gesteld. We zien dit als een mooie ontwikkeling. De opleidingen Communicatie en Journalistiek enerzijds en het Kenniscentrum Media anderzijds krijgen van ons en van het management van het domein/kenniscentrum de inhoudelijke ruimte om deze samenwerking verder uit te breiden. Een wijziging in de structuur van domein en/of kenniscentra is wat ons betreft dan ook op basis van de visitatie niet aan de orde.

Binnen het BKO-kader is het aan de hogescholen om de te visiteren eenheid te bepalen. Hogeschool Windesheim heeft er voor gekozen om dit op het niveau van de kenniscentra te doen. Gegeven deze keuze wordt door de visitatiecommissie opgemerkt dat het Kenniscentrum Media "bewonderenswaardige resultaten" heeft bereikt. We vinden het erg jammer dat dit door de commissie, onder verwijzing naar eerdergenoemde weeffout, niet is vertaald in een hogere waardering van het kenniscentrum.

Aanbeveling 2: In het verlengde hiervan beveelt de commissie aan dat het management van het domein en het college van bestuur de voorwaarden scheppen die het mogelijk maken voor het kenniscentrum het aanwezige potentieel te benutten. Naast het herstellen van de weeffout zou het kenniscentrum een grotere armslag op financieel gebied moeten krijgen en administratieve ondersteuning bij het werven en beheren van tweede geldstroom projecten zoals Raak van NWO. Er is op dit punt op de hogeschool als geheel voldoende ervaring bij andere kenniscentra en die ervaring kan ten dienste worden gesteld aan het kenniscentrum media. Daarnaast zal het herstellen van de weeffout de werving van derde geldstroom projecten vergemakkelijken. Er kan dan immers een breder werkveld worden bereikt met meer mogelijkheden een derde geldstroom te genereren.

Wij vinden het erg belangrijk dat onze lectoraten additionele financiering aantrekken (2^e en/of 3^e geldstroom), waardoor meer massa gegenereerd wordt en meer valorisatie mogelijk is. Het Kenniscentrum Media is tot nu toe er slechts beperkt in geslaagd om deze additionele financiering binnen te halen, onder andere doordat in het journalistieke werkveld momenteel beperkt middelen beschikbaar zijn voor het doen van onderzoek. Een verruiming van het werkveld door ook te kijken naar communicatie zou op basis van kwantiteit (groter werkveld) wellicht meer middelen op kunnen leveren, maar kwalitatief zal dit invloed hebben op een heldere vraagarticulatie (een belangrijk criterium bij subsidieaanvragen). In lijn van onze reactie bij aanbeveling 1 heeft het Kenniscentrum Media de ruimte om samen te werken met de opleiding Communicatie. Op dit moment bereidt het Kenniscentrum een RAAK-PRO aanvraag voor, waarbij ook eerdergenoemde docenten van de opleiding Communicatie betrokken zijn. Net zoals alle kenniscentra binnen Windesheim kan het Kenniscentrum Media voor het schrijven van deze aanvraag gebruik maken van centrale diensten als projectondersteuning en subsidie-advies. Van deze ondersteuning wordt bij het schrijven van de aanvraag gebruik gemaakt.

Aanbeveling 3: Het lectoraat Constructive Journalism heeft een belangrijk thema, dat maatschappelijk zeer relevant is. Die relevantie is breder dan de journalistiek en heeft waarschijnlijk ook een langere houdbaarheid dan de term 'constructive'. Daarom beveelt de commissie aan na te denken over een mogelijk andere benaming die meer recht doet aan de inhoudelijke kracht van het thema en die ook de gewenste verbinding naar de opleiding communicatie kan maken. De commissie realiseert zich uit de gesprekken dat hiervoor niet direct een pasklare term beschikbaar lijkt.

Bij het instellen van de leerstoel Constructieve Journalistiek in 2016 is qua benaming ingespeeld op een (toen) gangbare aanduiding voor een ontwikkeling in de journalistiek waarbij meer aandacht is voor oplossingen (naast de gangbare 5 W ook de W van "Wat nu?") en het betrekken van burgers bij het nadenken hierover. De afgelopen jaren is gebleken dat de term "constructieve" veel verschillende reacties oplevert, van positief tot negatief, van helder tot onduidelijk. Op zich zijn wij hier blij mee, het heeft geleid tot positiebepaling binnen en buiten het journalistiek werkveld en tot een inhoudelijke en wetenschappelijke discussie over de bijdrage van deze journalistieke stroming aan het discours van de rol van journalistiek in de samenleving. Maar het gaat ons natuurlijk ook om de onderzoeklijnen van de leerstoel. Als deze gehinderd worden door het gebruik van de term "constructieve", dan schieten we ons doel wellicht voorbij. We zullen dan ook bij de verlengingsvraag van de leerstoel deze aanbeveling als overweging meenemen.

Aanbeveling 4: De opleiding journalistiek heeft een adviesraad, die ook voor het kenniscentrum bedoeld is, maar in feite niet als zodanig functioneert. De combinatie is overigens ook minder geschikt om de gewenste ontwikkeling van het kenniscentrum zoals hierboven beschreven, mogelijk te maken. Een eigen adviesraad, met een samenstelling breder dan alleen journalistiek, is daarom nodig.

Als College vinden we het belangrijk dat zowel opleidingen als kenniscentra een adviesraad hebben met een brede vertegenwoordiging van onder andere het werkveld en het onderwijs (bij een adviesraad van een kenniscentrum) of het onderzoek (bij een adviesraad van een opleiding). Hoe deze adviesraden precies worden ingevuld, laten we over aan de opleidingen en kenniscentra. We leggen deze aanbeveling dan ook voor aan de betrokken personen binnen het domein (lectoren, opleidingsmanager, manager van het kenniscentrum) om hier naar te kijken en in gemeenschappelijk overleg tot een goede invulling te komen.

Vanzelfsprekend willen wij de leden van het visitatiepanel van harte bedanken voor hun aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

drs. I.T.J. Grimm MBA,
Lid College van Bestuur